

BÖLCS BAGOLY

Műveltségi verseny 4. osztályosok számára 2010.

A feladatok megoldásait a mellékelt válaszlapra írjátok, a verseny végén csak azt kell beadnotok.

1 A Duna magyarországi szakasza 417 km hosszú. A következő térképvázlat segítségével próbáljátok meghatározni a folyam teljes hosszát!

2. Állítsátok a következő országok nevét abba a sorrendbe, ahogyan a Duna a forrásától haladva érinti őket! Néhányuk fővárosa is a Duna partján épült. Nevezzétek meg ezeket a városokat!

Szlovákia, Németország, Ukrajna, Horvátország, Ausztria, Románia, Magyarország, Bulgária, Szerbia, Moldova

3. Régen a Duna-part falvainak lakói a Dunára jártak ivóvízért. Az esztergomi Duna Múzeumban évszázados vízmintákat lehet összehasonlítani. A 19. században ivóvíz tisztaságú volt a folyó. Ha egy 9 literes és egy 4 literes vödörnk van, hogyan tudunk ezek segítségével pontosan 6 liter vizet kimérni a folyóból? Írd le a megoldást!

4. Párosítsd össze az alábbi szólások betűjelét a jelentésük számával

A) A Dunát is kiinná, ha lehetne	1.) nagyon sok van belőle
B) Dunát lehetne vele rekeszteni	2.) nagyon soká lesz
C) Ég a Duna szalmával oltják	3.) részeges
D) Kétfelé kap, mint a Dunába haló ember	4.) haszontalan munkát végez
E) Sok víz lefolyik addig a Dunán	5.) kétségbeesetten kapálózik

5. A fővárosi Duna-part számos helyen lépcsősen kialakított. Ezeket a lépcsőket gyakran használják a folyóban horgászók. Pali is ezt teszi.

Májusban a középső lépcsőfokon állva várja a fogást. Ebben az időszakban a folyó apad, néhány hét múlva már 4 fokkal lejjebb telepszik le horgászkecskéivel. A nyár eleji áradás következtében a vízszint annyira megemelkedik, hogy 6 fokkal feljebb tud elhelyezkedni. A nyári szárazság idején viszont annyira kevés víz folyt a Dunában, hogy 9 fokkal lejjebb telepedve már a legalsó lépcsőfokon találja magát.

Hány fokból áll a lépcsősor a Dunának ezen a szakaszán?

6. A Dunát két másik folyóval összekötő csatorna-rendszer segítségével jött létre Európa leghosszabb vízi útja. Válaszd ki, melyik betűhöz tartozik a helyesen írt neve!

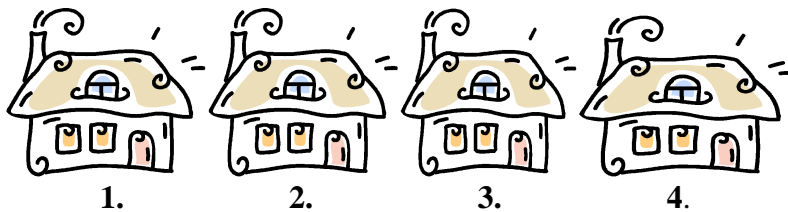
A) *Duna–Majna–Rajna-csatorna*

B) *Duna–Majna–Rajna Csatorna*

C) *Duna–Majna–Rajna csatorna*

7. A 4. b osztály az átkelőhajóval Újpestre szeretne menni. A hajó először átvizsi az osztály felét és még egy tanulót. Visszajön, majd átvizsi az itt maradt gyerekek felét és még egyet. Harmadszorra az utolsó három gyerek is átkel. Hány gyerek jár a 4. b osztályba?

8. A szentendrei Duna-ágban található a Luppa-sziget. Van itt 4 egymás melletti ház. A házakban egy-egy kislány lakik. Anna, Bea, Cili, Dóri. Egyikük szőke hajú, a másik barna, a harmadik fekete, a negyedik vörös. A vörös hajú kislány csak Cilivel szomszédos. A szőke hajú kislánynak két szomszédja van: Cili és a barna hajú.

Feleljetek azokra a kérdésekre, amelyeket a **válaszlap**on találtok!

9. A Dunán áll egy hajó, az oldalán levő lépcsőből 9 látszik ki. A lépcsőfokok 30 centiméterre vannak egymástól. Februárban a hóolvadás utáni áradás 1,5 méterrel emeli meg a víz szintjét. Hány lépcsőfok látszik ki belőle ekkor?

10. A két éve átadott Megyeri híd Újpestet köti össze Budakalásszal. Tulajdonképpen 5 híd együttese, a teljes hossza 1861 méter. Legrövidebb a bal parti ártéri híd, ennél 69 méterrel hosszabb a jobb parti ártéri híd, míg a szentendrei Duna-ág felett átívelő híd 33 m-rel hosszabb a bal parti ártéri híd hosszának kétszeresénél. A két leghosszabb rész a szentendrei szigeti ártéri híd, és a nála 31 méterrel hosszabb a Nagy-Duna-ág felett átívelő ferdekábeles híd. Együtt 1151 méter a hosszuk. Határozzátok meg az egyes hídszakaszok hosszát!

11. A Duna fontosabb mellékfolyói a Magyarországi szakasztól kezdve (betűrendben): **Dráva, Morava, Olt, Száva**, és a **Tisza**. Milyen sorrendben érik el a Dunát, ha tudjuk, hogy a Tisza a Dráva és a Száva között folyik be, a Morava nem az utolsó. A Száva később következik, mint a Dráva, de előbb, mint az Olt.

12. Melyik a kakukktójas a következő településnév-részletek közül?

bogdány szerdahely füred keszi újváros

13. A Duna szlovák neve Dunaj. A következő matematikai műveletben minden betű egy-egy számjegyet jelent. Mi lehet a **J**?

$$\mathbf{DUNA} \times 10 = \mathbf{DUNAJ}$$

14. A következő mondatok meghatározásait a válaszlapon található keresztrejtvény soraiba írjátok! Ha a vastagon jelzett oszlop betűit összeolvasjátok, a Duna egy ókori nép által használt nevét kapjátok. Melyik volt ez a nép?

- 1.) **Óbuda neve a római korban.**
- 2.) **A Duna nagy szigete Budapest déli részén.**
- 3.) **Így nevezik a Duna torkolatvidékét.**
- 4.) **Ez a szó szerepel a Duna eredetének és a torkolatának nevében is.**
- 5.) **Város, egyik legrégebbi királyi székhelyünk a Duna partján.**

15. A következő népdalrészletek mindegyikében elhangzik egy-egy felszíni víz elnevezése. Pótoljátok ezeket, és írjátok a válaszlapra azoknak a számát, melyekben szerepel a Duna!

1. Széles a _____, magas a partja ...
2. Által mennék én a _____ ladikon, ladikon, de ladikon ...
3. _____ innen, _____ túl, túl a _____ van egy csikós ...
4. Komáromi kisleány, vigyél által a _____ ...
5. Hej, _____ fúj a szél, szegény embert mindig ér ...
6. Márványkőből van a _____ feneke ...
7. Széles a _____ vize, keskeny a híd rajta ...

16. A 45. percben kapott borítékban négy négyzetet találtok darabokra vágva. Ha helyesen rakjátok össze, minden négyzeten egy-egy betűt rajzolódik ki. Ezekből rakjátok ki egy folyó nevét!

